

# บทที่ 1

## บทนำ

### 1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหางานวิจัย

การจัดการความรู้เป็นสิ่งจำเป็นที่ทุกองค์กรต้องนำมาใช้เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ของแต่ละองค์กร สำนักงานอัยการสูงสุด จึงได้จัดทำแผนแม่บทการจัดการความรู้อัยการ ให้ครอบคลุมภารกิจขององค์กรทั้ง 4 ด้าน คือ การอำนวยความยุติธรรม (ทางอาญา) การริษาผลประโยชน์ของรัฐ การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน และการพัฒนาองค์กรและบุคคลากร โดยกำหนดแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาว ต่อเนื่องเป็นระบบ โดยแบ่งองค์ความรู้เป็น 100 หัวข้อ จึงจำเป็นต้องจัดตั้งศูนย์กลางความรู้และนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการจัดการความรู้ ซึ่งการจัดการความรู้ในงานคดีภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นภารกิจด้านการริษาผลประโยชน์ของรัฐหัวข้อที่ 41 ที่สำนักงานคดีภาษีอากรต้องจัดการความรู้ โดยมีอธิบดีอัยการสำนักงานคดีภาษีอากรต้องเป็นผู้นำในการจัดการความรู้ เจตนารมณ์ในการจัดการความรู้ของสำนักงานคดีภาษีอากรในงานคดีภาษีโรงเรือนและที่ดินเพื่อสามารถพิจารณาสั่งคดีและการดำเนินคดีภาษีโรงเรือนและที่ดินได้โดยถูกต้อง เป็นธรรมแก่ประชาชนและหน่วยงานของรัฐ ซึ่งการจัดการความรู้ในงานคดีภาษีโรงเรือนและที่ดินของพนักงานอัยการ สำนักงานคดีภาษีอากรที่ต้องมีการตรวจสอบและการทำงานเห็นสั่งคดีโดยสามารถจัดทำคำฟ้อง/คำให้การ/คำอุทธรณ์/คำแก้อุทธรณ์ ที่ถูกต้อง เป็นธรรมเพื่อเป็นการริษาผลประโยชน์ของรัฐโดยชอบด้วยกฎหมาย

การดำเนินคดีภาษีโรงเรือนและที่ดินของสำนักงานคดีภาษีอากร สำนักงานอัยการสูงสุด ณ ปัจจุบันพนักงานอัยการผู้ทำคดีภาษีโรงเรือนและที่ดินยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจในหลักกฎหมายคดีภาษีโรงเรือนและที่ดินที่ครบถ้วนถูกต้องทำงานโดยยึดติดกับรูปแบบการทำงานแบบเดิม ไม่มีหลักและแนวปฏิบัติในการทำงานที่ถูกต้อง ไม่มีแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ให้ศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ ขาดเอกภาพในการดำเนินคดี รวมทั้งขาดกลไกสนับสนุนในเรื่ององค์ความรู้ ส่งผลให้ไม่สามารถประเมินประสิทธิภาพงานคดีภาษีโรงเรือนและที่ดินได้อย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพกับทั้งการสูญเสียบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายคดีภาษีโรงเรือนและที่ดินเนื่องจากการโยกย้ายงาน ทำให้การดำเนินคดีภาษีโรงเรือนและที่ดินของพนักงานอัยการไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และมียังมีปัญหาอุปสรรคของหน่วยงานที่ส่งสำนวนมาให้สำนักงานคดีภาษีอากรดำเนินคดี เช่นองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นต่างๆ บางครั้งขาดความร่วมมือ ส่งสำนวนคดีใกล้ขาดอายุความ

ซึ่งในการแก้ปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีกระบวนการจัดการความรู้ด้านงานคดีภาษี โรงเรือนและที่ดินของพนักงานอัยการ ด้วยการสร้างองค์ความรู้ในองค์กรตามแนวทางทฤษฎีของ David Garvin ตามทฤษฎีการเรียนรู้ขณะทำงาน (Learning in Action) เพื่อให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) เป็นองค์กรที่เรียนรู้อยู่ตลอดเวลา พนักงานอัยการ ที่ทำงานให้กับองค์กรก็ย่อมจะสามารถศึกษา ค้นคว้า หาความรู้จากองค์กร โดยเรียนรู้จากการทำงาน ซึ่งเป็นโอกาสฝึกหัดพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ขององค์กร และในการเรียนรู้โดยการจับความรู้ (Knowledge Capture) ซึ่งต้องสร้างแนวคิดของพนักงานอัยการผู้มีความรู้ประสบการณ์ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงข้อจำกัด ปัญหาอุปสรรคและวิธีการการแก้ไขปัญหา แล้วนำความรู้นั้นมาอธิบายถ่ายทอดเพื่อให้เข้าใจตรงกันและเห็นร่วมกันเพื่อสร้างเป็นความรู้ที่ชัดเจน แล้วนำไปให้พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่ฝึกฝนใช้งานจริง โดยเรียนรู้ในขณะทำงาน ( Learning by Doing) ซึ่งจะทำให้พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่งานคดีภาษี โรงเรือนและที่ดินมีความรู้ประสบการณ์จริงในการปฏิบัติหน้าที่ ส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในสถานการณ์จริง รวมทั้งเป็นการพัฒนาทักษะพนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่ใหม่ ( New Workers) สามารถเพิ่มพูนความรู้ประสบการณ์ จนสามารถสร้างความรู้พื้นฐาน( Knowledge Base)และชุดความรู้(Knowledge Pack)เพื่อใช้เป็นข้อมูลชุดความรู้คดีตัวอย่างที่ใช้เป็นแบบในการดำเนินคดีภาษีอากรได้อย่างถูกต้อง มีความเป็นเอกภาพและมาตรฐานในการดำเนินคดีภาษี โรงเรือนและที่ดินและจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้โดยสร้างระบบการจัดการความรู้ ( Knowledge Management System: KMS) ซึ่งเป็นระบบการจัดการความรู้ที่ประกอบด้วยการจัดทำแหล่งองค์ความรู้หลัก ความรู้สนับสนุนเกี่ยวกับงานคดีภาษี โรงเรือนและที่ดิน เช่น กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ข้อกำหนด แนวทางปฏิบัติ คำพิพากษาศาลฎีกา คู่มือการดำเนินคดีภาษี โรงเรือนและที่ดิน เพื่อให้พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่มีเอกสารที่ใช้งาน และมีการเชื่อมโยงแหล่งความรู้ รวมทั้งข้อมูลสารสนเทศให้เพียงพอและสามารถประสานงานระหว่างสำนักงานผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือระบบอินเทอร์เน็ตหรืออินทราเน็ต ก็จะทำให้พนักงานอัยการผู้ปฏิบัติหน้าที่งานคดีภาษี โรงเรือนและที่ดิน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในระดับต่างๆ สามารถดำเนินงานด้านคดีภาษี โรงเรือนและที่ดิน ไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการสร้างและจัดเก็บความรู้ที่เป็น Tacit และ Explicit ไว้ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มความเร็วและความถูกต้องในการตัดสินใจโดยมีข้อมูลสารสนเทศประกอบการตัดสินใจอย่างครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

## 1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการดำเนินคดีภาษีโรงเรือนและที่ดินโดยนาระบบการจัดการความรู้มาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา

1.2.2 เพื่อสร้างระบบการจัดการความรู้ด้านการดำเนินคดีภาษีโรงเรือนและที่ดิน

## 1.3 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษาเชิงทฤษฎี และ/หรือเชิงประยุกต์

1.3.1 มีระบบการจัดการความรู้ทางด้านงานการดำเนินคดีภาษีโรงเรือนและที่ดิน ของพนักงานอัยการให้มีประสิทธิภาพด้วยการจัดการความรู้ที่เหมาะสม ทันสมัย มีมาตรฐานเชื่อถือได้ในการปฏิบัติงานคดีภาษีโรงเรือนและที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3.2 มีระบบสารสนเทศที่มีข้อมูลองค์ความรู้หลัก ความรู้สนับสนุน และศูนย์รวมข้อมูลงานการดำเนินคดีภาษีโรงเรือนและที่ดิน ที่สามารถประเมินผล ควบคุม กำกับดูแลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถปรับปรุงแก้ไขได้ตลอดเวลา

## 1.4 ขอบเขตการศึกษา

### 1.4.1 หัวข้อความรู้

ระบบการจัดการความรู้เพื่องานคดีภาษีโรงเรือนและที่ดิน( Knowledge Management System For Property Tax Division)

### 1.4.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานคดีภาษีอากร

### 1.4.3 บุคลากรที่เกี่ยวข้อง

ผู้บริหาร (Knowledge Decision Maker) ผู้เชี่ยวชาญ (Knowledge Provider) และผู้ใช้งานระบบ (Knowledge User) สำนักงานคดีภาษีอากร

### 1.4.4 ภารกิจ/งาน

#### 1.4.4.1 ขอบเขตของการพัฒนาระบบ KMS

1.4.4.1.1 ระบบการจัดการความรู้สามารถจัดเก็บองค์ความรู้ทางด้านการดำเนินคดีภาษีโรงเรือนและที่ดิน

1.4.4.1.2 ระบบการจัดการความรู้สามารถสนับสนุนการทำงานตามขั้นตอนของสำนักงานคดีภาษีอากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีภาษีโรงเรือนและที่ดิน

1.4.4.1.3 เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสามารถเข้าไปบันทึกข้อมูล และแนบเอกสารประกอบเกี่ยวกับงานการดำเนินคดีภาษีโรงเรือนและที่ดิน

#### 1.4.4.2 ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาปัญหาและความต้องการด้านการจัดการความรู้การดำเนินคดีภาษี  
โรงเรือนและที่ดิน ของพนักงานอัยการ เฉพาะสำนักงานคดีภาษีอากร เนื่องจากสำนักงานคดีภาษี  
อากรมีเขตอำนาจในการดำเนินคดีภาษีโรงเรือนและที่ดินทั่วประเทศ ดังนั้นจะทำการศึกษา  
ค้นคว้ากฎหมายตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ข้อกำหนด แนวทางปฏิบัติ คำพิพากษาศาลฎีกา และ  
คู่มือการดำเนินคดีภาษีโรงเรือนและที่ดิน ที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการในการ  
ดำเนินคดีภาษีโรงเรือนและที่ดิน ซึ่งมีกฎหมาย ข้อกำหนดและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.4.4.2.1 พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475

1.4.4.2.2 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร  
พ.ศ. 2528

1.4.4.2.3 พระราชบัญญัติองค์กรอัยการ พ.ศ.2553

1.4.4.2.4 ข้อกำหนดคดีภาษีอากร พ.ศ. 2544

1.4.4.2.5 ระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีแพ่งของ  
พนักงานอัยการ พ.ศ.2547